

Tehnoloogiline paekivi on enam kui ehitusmaterjal

Rahvapäraselt paekiviks nimetatavad lubjakivi ja dolokivi on Põhja- ja Kesk-Eesti kõige levinum maavara. Lubjakiviks ja dolokiviks jaguneva varud on tänaseks hästi uuritud ja arvel; küll pole meil piisavalt teadmisi pae kõigi kasutusvõimaluste kohta.

Nii on paekivi kasutusvõimaluste laiendamiseks juba plaanis väetiste, põletatud lubja, kivivilla jm tootmisvõimaluste täpsem analüüs, uttegaasi kasutamisevõimaluste uurimine põletatud lubja- ja dolokivi tootmiseks, aga ka magneesiumi tootmise võimaluste analüüs.

Pae kõige levinum erim on lubjakivi, mille keemilises koostises on kuni 56% Ca ja 44% CO₂. Lubjakivi kasutatakse ehituskivina, tsemendi ja lubja valmistamiseks ning ka täitematerjalina. Eestis on üle poolesaja lubjakivi maardla, enamik neist küll ehitusliku lubjakivi maardlad, kuid 22 neist on ka tehnoloogilise lubjakivi maardlad. Tehnoloogilise, st tehnoloogilistes protsessides toormeks kasutatava lubjakivi aktiivne varu Eestis 14 miljonit kuupmeetrit tarbevaruna ning 43 miljonit reservvaruna. 2015. aastal kaevandati tehnoloogilist lubjakivi kahest maardlast kokku ligi 70 000 m³.

Dolokivi on pae erim, mis sisaldab kuni 21,7% MgO, 30% CaO ja 48% CO₂. Lisanditena on dolokivis räni- ja savimineraale, rauahüdroksiide jms. Tüüpiline dolokivi on looduses haruldasem kui dolomiidistunud lubjakivi. Dolokivi kasutatakse: ehituskivina, tehnoloogiliste protsesside toormena (nt metallurgias ja väetisetööstuses), vähesel määral viimstlus kivina ja täitematerjalina. Tehnoloogilise dolokivi maardlaid on Eestis viis, sealhulgas kahes neist leidub nii ehitus- kui tehnoloogilist dolokivi.

96 miljoni kuupmeetrisest aktiivsest varust on ligi 13 miljonit tarbevaru ja 83 miljonit reservvaru. 2015. aastal kaevandati ühest maardlast ligi 128 000 m³ tehnoloogilist dolokivi.